

INFORMACIJA

o zaključivanju Sporazuma o vojnoj finansijskoj saradnji i Protokola o implementaciji finansijske pomoći između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske, sa prijedlogom Sporazuma i Protokola

U skladu sa izuzetno razvijenim prijateljskim odnosima Crne Gore i Republike Turske kao i veoma uspješnom bilateralnom saradnjom između dvije vlade, u cilju daljeg opremanja i modernizacije odbrambenih kapaciteta Crne Gore, Vlada Republike Turske nam je ponudila mogućnost donacije sredstava i usluga od proizvođača iz turske odbrambene industrije u vrijednosti od 100 miliona turskih lira (oko 15,5 miliona eura po trenutnom kursu), u periodu od narednih 5 godina.

Takođe, ponuđena nam je i finansijska pomoć u iznosu od 3,5 miliona turskih lira (oko 550.000 eura po trenutnom kursu) za obučavanje i usavršavanje pripadnika Vojske Crne Gore u obrazovnim institucijama Republike Turske. Ovim protokolom, pored obučavanja i usavršavanja obuhvaćeni su svi troškovi koji se odnose na prevoz, smještaj i ishranu, kao i troškovi službenih posjeta Ministarstvu nacionalne odbrane Republike Turske a koje odnose na ove aktivnosti.

Potpisivanjem Sporazuma o vojnoj finansijskoj saradnji i Protokola o implementaciji finansijske pomoći između Vlade Crne Gore i Vlade Republike Turske ostvaruju se preduslovi za realizaciju navedene donacije. Dobijanjem sredstava i usluga posredstvom ovih donacija, kapaciteti i operativne sposobnosti Vojske Crne Gore bi se znatno uvećali, čime bi se ujedno ostvario značajan napredak u ostvarivanju ciljeva koji su definisani Dugoročnim planom razvoja odbrane (2019-2028).

Na ovaj način će se ostvariti velika ušteda novčanih sredstava budžeta Crne Gore jer će se sredstva koja bi bila planirana za nabavku sredstava i usluga opredijeliti za druga ulaganja u sistemu odbrane.

Odredbama ovog Sporazuma predviđeno je da Crna Gora obezbjeđuje finansijska sredstava za potrebe transporta, uvoza i špedicije navedenih doniranih sredstava iz Republike Turske u Crnu Goru.

Posredstvom ove donacije u planu je nabavka terenskih transportnih motornih vozila za prevoz lica i roba. Vojska Crne Gore trenutno raspolaže sa terenskim transportnim vozilima koja su u najvećoj mjeri zastarjela i neadekvatna za trenutne i buduće potrebe logističke podrške Vojske Crne Gore. Takođe, nabavka i opremanje ovom logističkom opremom u Dugoročnom planu razvoja odbrane (2019 - 2028) je definisano kao jedan od prioriteta.

Ministarstvo finansija je dopisom broj 02-03-13534 od 19. septembra 2019. godine podržalo Informaciju o zaključivanju Sporazuma o vojnoj finansijskoj saradnji i dopisom broj 02-03-14198 od 20.09.2019.godine podržalo informaciju o zaključivanju Protokola o implementaciji finansijske pomoći između Vlade Republike Turske i Vlade Crne Gore.

Takođe, Ministarstvo vanjskih poslova se dopisom broj 014/1-12/11-2 od 20. septembra 2019. godine izjasnilo da je saglasno sa prijedlogom Informacije o zaključivanju Sporazuma o vojnoj finansijskoj saradnji, kao i dopisom broj 014/1-12/13-2 od 20. septembra 2019. godine izjasnilo da je saglasno sa prijedlogom Protokola o implementaciji finansijske pomoći između Vlade Republike Turske i Vlade Crne Gore.

**SPORAZUM
O VOJNOJ FINANSIJSKOJ SARADNJI
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VLADE REPUBLIKE TURSKE**

**SPORAZUM
O VOJNOJ FINANSIJSKOJ SARADNJI
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE I
VLADE REPUBLIKE TURSKJE**

UVOD

Vlada Republike Turske i Vlada Crne Gore (u nastavku pojedinačno biće označene kao Strana i zajedno kao Strane) u okviru postojećih prijateljskih odnosa u cilju jačanja vojne saradnje i pružanja doprinosa restrukturiranju Vojske Crne Gore postigle su sporazum u dolje navedenim pitanjima.

ČLAN I

CILJ

Cilj ovog sporazuma jeste da u skladu sa vojnom finansijskom saradnjom između Vlade Republike Turske i Vlade Crne Gore, a u okviru zakona Republike Turske i godišnjeg budžeta, odredi osnovne principe u okviru kojih će se iznos od 100.000.000 TL (sto miliona turskih lira) izraženih u dolarima, koristiti za robe i usluge u vojne svrhe pri čemu se prioritet daje 100% lokalnim turskim firmama i ustanovama kao proizvođačima u Republici Turskoj.

ČLAN II

SADRŽAJ

Ovim sporazumom se uređuje korišćenje 100.000.000 TL (sto miliona turskih lira) izraženih u američkim dolarima za kupovinu roba i usluga u vojne svrhe od strane Vlade Crne Gore pri čemu se prioritet se daje 100% lokalnim turskim firmama i ustanovama kao proizvođačima u Turskoj i čija će se upotreba vršiti u skladu sa propisima Republike Turske koji regulišu ovu oblast.

ČLAN III

NADLEŽNI ORGANI I KONTAKTI

Za primjenu ovog sporazuma u ime Vlade Republike Turske nadležno je Ministarstvo Nacionalne Odbrane Republike Turske, dok je u ime Vlade Crne Gore nadležno Ministarstvo odbrane Crne Gore. Kontakti za ovaj sporazum su Vojni Ataše/Ambasada Crne Gore u Ankari/Republici Turskoj i Vojni Ataše/Ambasada Republike Turske u Tirani/Republici Albaniji.

ČLAN IV

OSNOVI PRIMJENE

1. Vlada Republike Turske će u skladu sa svojim zakonima i godišnjim budžetom vršiti izdvajanje sredstva u ukupnom iznosu od 100.000.000 TL (sto miliona turskih lira).
2. Nakon stupanja na snagu ovog sporazuma Ministarstvo odbrane Crne Gore će obavijestiti Ministarstvo Nacionalne Odbrane Republike Turske o prijedlozima projekata koji su predviđeni za stranu pomoć u narednim godinama koji su označeni kao prioritetni (tip materijala, količina, tehničke karakteristike i ukoliko postoje fotografije).
3. Ministarstvo odbrane Crne Gore će svake godine do kraja januara, dostavljati Ministarstvu Nacionalne Odbrane Republike Turske ažurirane potrebe za sredstvima i uslugama (tip materijala, količina i karakteristike).
4. Vojni Ataše/ Ambasada Republike Turske obavijestiće Ministarstvo odbrane Crne Gore o godišnjem iznosu odobrenih sredstava koja će se izdvajati od ukupne vrijednosti od 100.000.000 TL (sto miliona turskih lira).
5. Obezbijedena sredstva na godišnjem nivou biće dostupna za upotrebu do kraja ukupnog perioda od 5 (pet) godina, nakon što Vojni Ataše/ Ambasada Republike Turske obavijesti Ministarstvo odbrane Crne Gore. Nakon isteka perioda od pet godina prestaje pravo korišćenja neiskorišćenih sredstava, koja ostaju na korišćenje Republici Turskoj.
6. Ministarstvo nacionalne odbrane Republike Turske će koordinirati nabavku sredstava i usluga, za vojne potrebe Ministarstva odbrane Crne Gore, preferirajući 100% proizvode turskih firmi i ustanova, shodno odredbama ovog sporazuma
7. Ministarstvo odbrane Crne Gore, uzimajući u obzir izdvojena sredstva, putem diplomatskih kanala dostaviće Ministarstvu Nacionalne Odbrane Republike Turske spisak potreba za sredstva i usluge (na način da budu obuhvaćeni prioriteti). Ministarstvo Nacionalne Odbrane Republike Turske će odrediti način na koji će se realizovati proces nabavke sredstava i usluga time što će se prioritet dati 100% turskim firmama i ustanovama kao proizvođačima u Turskoj.
8. Firma dobavljač će otpremiti iz Turske robu koja će biti isporučena u Crnoj Gori, i neće biti vršena tranzitna trgovina.
9. Troškovi prevoza, špedicije, transporta, montaže, ambalaže, obrazovanja kao i troškovi koji se jave u vezi sa obrazovanjem kao što su troškovi odlaska -dolaska u Republiku Tursku, troškovi hrane i smještaja, lični troškovi, osiguranje, bankarski troškovi, porez, taksa kao i troškovi razlike u kursu, svi troškovi direktno vezani za obezbjeđenje sredstava biće obuhvaćeni ugovorom između Ministarstva odbrane Crne Gore i izabrane kompanije.
10. Plaćanje će se izvršiti nakon obavještenja dostavljenog putem diplomatskih kanala Ministarstvu Nacionalne Odbrane Republike Turske od strane Ministarstva odbrane Crne Gore da je roba u skladu sa potrebama nabavke, uslovima ugovora i postupcima kontrole, bez nedostataka i u ispravnom stanju preuzeta.
11. Ukoliko Ministarstvo odbrane Crne Gore izvrši nabavku sredstava i usluga veću od iznosa dodijeljenih novčanih sredstava, obezbijediće novčani iznos razlike

sredstava preko dodijeljenog iznosa. Vlada Republike Turske neće vršiti plaćanja iznad iznosa o kojem je prethodno obaviještena.

12. Međusobne posjete tokom perioda nabavke počinju nakon što je Ministarstvo odbrane Crne Gore obaviješteno o dodijeljenoj količini sredstava. Troškovi predstavnika Ministarstva odbrane Crne Gore koji se jave tokom ovog perioda biće obezbjeđeni od strane Ministarstva odbrane Crne Gore. Nakon isporuke roba i usluga u Crnu Goru, primjenjivaće se zakoni Crne Gore.

ČLAN V

PRAVO KORIŠĆENJA ROBA I USLUGA

1. Shodno ovom Sporazumu Vlada Crne Gore bez prethodnog pisanog odobrenja Vlade Republike Turske, robu i usluge nabavljene na ovaj način od strane Vlade Republike Turske ne može ukloniti iz evidencija bez prethodne pisane saglasnosti od strane Vlade Republike Turske.
2. Ministarstvo odbrane Crne Gore bez prethodnog dobijanja pisane saglasnosti od strane Vlade Republike Turske neće izvršiti prenos roba i usluga ili pravo korišćenja istih drugoj zemlji ili bilo kojoj drugoj trećoj strani.
3. Odredbe ovog Sporazuma ne utiču na obaveze koje proizilaze iz međunarodnih ugovora čiji su potpisnici Strane i ne mogu se koristiti protiv interesa, bezbjednosti i teritorijalnog integriteta drugih zemalja.

ČLAN VI

STEPEN POVJERLJIVOSTI PODATAKA

Bez pisanog odobrenja druge strane, informacije o sadržini kao i primjeni Sporazuma ili druge informacije koje nose karakter povjerljivosti Strane neće iznositi trećim licima. Ovaj princip povjerljivosti nastavlja da teče i nakon isteka Sporazuma.

ČLAN VII

RJEŠAVANJE SPOROVA

Svi sporovi koji proizilaze iz primjene ili tumačenja ovog Sporazuma rješavaće se pregovorima diplomatskim putem, bez upućivanja trećoj strani, arbitražnom sudu ili međunarodnom sudu.

Ukoliko pregovori diplomatskim putem ne daju rezultat ovaj Sporazum se može raskinuti u skladu s postupkom utvrđenim u članu X.

ČLAN VIII

REVIZIJA I IZMJENE

1. Ministarstvo odbrane Crne Gore i Ministarstvo nacionalne odbrane Republike Turske mogu da predlože izmjenu ili reviziju ovog Sporazuma. U tom slučaju, pregovori o izmjeni ili reviziji počinju najkasnije 30 (trideset) dana nakon što Strane prime pisano obavještenje.

2. Izmjene oko kojih je između strana pisanim putem postignuta saglasnost stupaju na snagu na način utvrđen članom IX.
3. U skladu sa odredbama člana X, ukoliko se u roku od 60 (šezdeset) dana od dana početka pregovora koje vode strane ne postigne rezultat Sporazum se može raskinuti.
4. Tokom pregovaračkog procesa, Strane će nastaviti sa ispunjavanjem svojih obaveza iz ovog Sporazuma.

ČLAN IX

ODOBRENJE I STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Sporazum stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim su se strane diplomatski obavijestile o završetku domaćih pravnih postupaka potrebnih za stupanje na snagu Sporazuma.

ČLAN X

PERIOD TRAJANJA I RASKID

1. Ovaj Sporazum traje 5 (pet) godina od datuma njegovog stupanja na snagu.
2. Ovaj se sporazum automatski produžava za 1 (jednu) godinu, osim ukoliko jedna ugovorna strana pisano diplomatskim putem ne obavijesti drugu stranu 60 (šezdeset) dana prije isteka roka o svojoj namjeri da raskine sporazum.
3. Ukoliko jedna strana ne ispunji odredbe ovog sporazuma ili zaključi da druga strana to ne čini, strane mogu pisanim putem predložiti konsultacije. Ove konsultacije započinju u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema pisanog obavještenja. Ako dogovor ne može biti postignut u roku od 60 (šezdeset) dana, bilo koja strana može raskinuti ovaj sporazum uz pisano obavještenje koje će biti dostavljeno 60 (šezdeset) dana unaprijed.
4. U svakom slučaju, Sporazum će se automatski raskinuti ako se sredstva dodijeljena Ministarstvu odbrane Crne Gore u potpunosti iskoriste u skladu s ovim Sporazumom.
5. U slučaju raskida ovog Sporazuma na bilo koji način, neiskorišćena sredstva bez obzira na datum kada su dodijeljena, biće vraćena u trezor Republike Turske.
6. Raskidanje ovog Sporazuma po bilo kom osnovu ne dovodi u pitanje primjenu odredaba člana V istog.

ČLAN XI
TEKST I POTPIS

1. Ovaj Sporazum sastavljen je u dva originalna primjerka na turskom, crnogorskom i engleskom jeziku, a svaki je podjednako važeći. U slučaju bilo kakvih sporova koji proizlaze iz primjene ovog Sporazuma, prihvaćće se punovažnost teksta na engleskom jeziku.
2. U skladu sa gore navedenim odredbama ovaj Sporazum je _____.2019. godine potpisan od strane dolje imenovanih lica ovlašćenih od strane vlada.

U IME VLADE REPUBLIKE TURSKE

POTPIS
IME
ZVANJE

U IME VLADE CRNE GORE

POTPIS
mr Predrag Bošković
Ministar odbrane Crne Gore

MILITARY FINANCIAL COOPERATION AGREEMENT

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO

**MILITARY FINANCIAL COOPERATION AGREEMENT
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of Montenegro (hereinafter shall be referred to as "Party" solely and "Parties" conjointly) with a view to further strengthen the military cooperation within the scope of long standing friendly relations and to contribute to restructuring of the Armed Forces of Montenegro, have agreed on the following issues.

ARTICLE - I

PURPOSE

The purpose of this Agreement, based on the military financial cooperation between the Government of Montenegro and the Government of the Republic of Turkey, is to determine the principles related to provision of a total of US Dollars equivalent to 100.000.000 TL (one hundred million Turkish Liras) to be allocated extending to years in order to purchase goods and services for military purposes preferably from domestic firms and companies making 100% domestic production primarily in Turkey within the framework of the national laws and annual budget appropriations of the Republic of Turkey.

ARTICLE - II

SCOPE

With this Agreement, the resource in the amount of US Dollars equivalent to 100.000.000 TL (one hundred million Turkish Liras) shall be provided in the form of making financial contribution to the cost of goods and services to be purchased by the Government of Montenegro for military purposes preferably from domestic firms and companies making 100% domestic production primarily in Turkey and in accordance with the related legislation of the Government of the Republic of Turkey.

ARTICLE - III

COMPETENT AUTHORITIES AND POINTS OF CONTACT

This Agreement shall be implemented by the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey on behalf of the Government of the Republic of Turkey and by Ministry of Defense of Montenegro on behalf of the Government of Montenegro. The points of contact for this Agreement are the Office of the Military Attaché/ Embassy of

Montenegro in Ankara/the Republic of Turkey and the Office of the Military Attaché/ Embassy of the Republic of Turkey in Tirana/Republic of Albania.

ARTICLE - IV

IMPLEMENTATION PRINCIPLES

1. 100.000.000 TL (one hundred million Turkish Liras) resource is allocated extending to years and within the framework of national laws and annual budget appropriations of the Republic of Turkey.
2. Following the entry into force of this Agreement, the Republic of Turkey shall be notified by the Ministry of Defense of Montenegro of the prioritized project proposals (should cover type, amount, technical specifications and, if any, photographs of the material) concerning foreign military assistance extending to years.
3. The Ministry of Defense of Montenegro sends the previous year's updated project proposals (should cover the type, amount and specifications of the material and services), which they report till the end of January every year, to the Republic of Turkey.
4. It is notified each year, by the Military Attaché Office/Embassy of the Republic of Turkey to the Ministry of Defense of Montenegro whether how much part of the 100.000.000 TL (one hundred million Turkish Liras) resource shall be allocated and for which project the allocated part shall be used.
5. The notified part of the allocated resource can be used for 5 (five) years after the date of notification to Ministry of Defense of Montenegro by the Military Attaché Office/Embassy of the Republic of Turkey. Usage right of the allocated resource expires if not used within this period. Disposition right of the resource with expired usage right belongs to the Republic of Turkey.
6. In case of purchase of materials and services, for military purposes, from domestic firms and institutions, primarily in Turkey and preferably making 100% home production, the resource allocated for the approved procurement projects is made available for use under the coordination of the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey, as per provisions of the agreement.
7. The Ministry of Defense of Montenegro sends the list of requirements (in a way that it shall cover its priorities as well) to be determined within the scope of notified projects, by considering the resource allocated for the procurement process, to the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey through diplomatic channels. In the framework of principals to be specified by the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey, the process of procurement from the priority firms and institutions in Turkey, preferably making 100% home production, gets started.
8. Supplier shall dispatch the goods to be delivered to Montenegro from Turkey to the relevant country and transit trade shall not be performed.
9. Shipping, freight, transportation, mounting, packaging, training expenses and transportation and food and accommodation expenses of the personnel to come to Turkey for the performance of this training, expenses directly related to the

allocation of the cash resource such as travel allowances and daily wages, insurance, banking charges, taxes, fees and exchange difference expenses shall be in the sales contract to be made between the Ministry of Defense of Montenegro and the firm.

10. Payments shall be made by the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey, following notification of the Ministry of Defense of Montenegro with a Note through diplomatic channels that the goods and services are received completely and undamaged in accordance with the terms of contract and inspection procedures as required by the procurement process carried out in the coordinatorship of the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey.
11. In the event that the Ministry of Defense of Montenegro makes a purchase above the allocated resource amount, they must transfer additional resources to the amount allocated. The Government of the Republic of Turkey shall not make a payment above the notified allocated amount. The additional resource shall be paid by the Ministry of Defense of Montenegro.
12. Visits related to the procurement process shall be initiated following the notification of the Ministry of Defense of Montenegro of the allocated amount. Expenses of the Ministry of Defense of Montenegro officials concerning this process shall be covered by the Ministry of Defense of Montenegro. After the transition of procured goods and services to Montenegro, laws of Montenegro are enforced.

ARTICLE - V

USAGE RIGHTS FOR THE GOODS AND SERVICES

1. With this Agreement, resources transferred and goods and services supplied by the Government of the Republic of Turkey cannot be excluded from the inventory by the Government of Montenegro without the written consent of the Government of the Republic of Turkey.
2. The Ministry of Defense of Montenegro shall not transfer the goods and services or their usage rights to another country or a third Party without receiving the prior written consent of the Government of the Republic of Turkey.
3. The provisions of this Agreement shall not affect the commitments arising from other international agreements to which both sides are Parties and shall not be used against the interests, security and territorial integrity of other states.

ARTICLE - VI

SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION

The Parties shall not disclose the content and implementation of the Agreement or the classified information which shall be exchanged between the Parties to a third party without written consent of the other Party, this principle of confidentiality shall continue to apply even after termination of the Agreement.

ARTICLE - VII
SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute that may arise due to implementation or interpretation of this Agreement, the dispute shall be settled through negotiations via diplomatic channels without being brought to any third party, arbitration board or international court and shall be settled through negotiations via diplomatic channels. If a resolution cannot be reached as a result of negotiations through diplomatic channels, this Agreement can be terminated according to the procedure defined in Article X.

ARTICLE - VIII
REVISION AND AMENDMENT

1. The Ministry of Defense of Montenegro and Ministry of National Defense of the Republic of Turkey may propose revision or amendment of this Agreement. In this case, the Parties will start discussions within 30 (thirty) days at the latest of receipt of written notification thereof.
2. Amendments agreed upon by the Parties in writing shall enter into force in accordance with the procedure prescribed in Article IX.
3. If no results can be obtained within 60 (sixty) days in the discussions, this Agreement can be terminated as per the provision in Article X.
4. The Parties shall continue to fulfill their obligations arising from this Agreement during the negotiation process.

ARTICLE - IX
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE

This Agreement shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Agreement.

ARTICLE - X
DURATION AND TERMINATION

1. This Agreement shall, remain in force for a period of 5 (five) years from the date of entry in to force.
2. Unless one of the Parties notify as written their intention to terminate the Agreement to the other Party through diplomatic channels 60 (sixty) days before the end of the enforcement date, this Agreement shall extend automatically for one-year (1) periods.

3. In the event that one of the Parties does not comply or concludes that the other Party is not complying with the provisions of this Agreement, the Parties shall be able to propose a consultation in written form. These consultations shall be started within 30 (thirty) days at the latest after the written notification has been received. If no result is reached within following 60 (sixty) days, either Party shall terminate this Agreement within 60 (sixty) days from the date of receiving the written notification.
4. In any case, if the resource allocated to the Ministry of Defense of Montenegro pursuant to this Agreement is used completely, the agreement shall end automatically.
5. In case this Agreement ends for any reason, the allocated but not used resource shall be returned to the treasury of the Republic of Turkey without considering the notification date.
6. Termination of Agreement for any reason shall not prejudice the provisions of Article V of this Agreement.

ARTICLE - XI
TEXT AND SIGNATURES

1. This Agreement is prepared in two original copies in Turkish, Montenegrin and English languages, each text being equally authentic. In case of any dispute that may arise due to implementation of this Agreement, English text shall prevail.
2. This Agreement, in witness whereof, the undersigned, being duly authorized representatives of both Parties was signed on, in.....

ON BEHALF OF THE
GOVERNMENT OF THE REPUBLIC
OF TURKEY

SIGNATURE:

NAME

TITLE

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT
OF MONTENEGRO**

SIGNATURE: _____

Mr. Predrag Bošković MSc

Minister of Defense of Montenegro

PROTOKOL O IMPLEMENTACIJI
FINANSIJSKE POMOĆI
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VLADE REPUBLIKE TURSKE

PROTOKOL O IMPLEMENTACIJI
FINANSIJSKE POMOĆI
IZMEĐU
VLADE CRNE GORE
I
VLADE REPUBLIKE TURSKE

PREAMBULA

Vlada Republike Turske i Vlada Crne Gore (u daljem tekstu '*strana*' pojedinačno i '*strane*' zajedno) usaglasile su se o sljedećim pitanjima kako bi se ojačala vojna saradnja i doprinijelo razvoju Oružanih snaga Crne Gore u okviru dugogodišnjih prijateljskih odnosa.

ČLAN 1
SVRHA

Svrha ovog Protokola je uspostavljanje načela implementacije finansijske pomoći u iznosu od 3.500.000 TL (slovima: trimilionaipetstohiljadaturskihlira) u protivvrijednosti američkog dolara koje će dodijeliti Vlada Republike Turske Vladi Crne Gore, u okviru nacionalnog zakonodavstva i godišnjeg budžetskog izdvajanja Republike Turske tokom godina.

ČLAN 2
PODRUČJE

Finansijska pomoć koju će pružiti Vlada Republike Turske uključuje prevoz, ishranu i troškove smještaja i naknade za treninge/kurseve (osim naknada za one treninge/kurseve za koje su turske Oružane snage naglasile da su skupe za pokrivanje) za pripadnike Oružanih snaga Crne Gore koji će prisustvovati treninzima/kursevima organizovanim/koordinisanim od strane trening centara koji postoje u okviru struktura Oružanih snaga Turske kao što su Centar za obuku Partnerstvo za mir, Centar izvrsnosti za suzbijanje terorizma i Multinacionalni centar izvrsnosti za pomorsku bezbjednost kao i troškovi prevoza za službene posjete turskom Ministarstvu nacionalne odbrane, načelniku Generalštaba, Komandi kopnenih snaga, Komandi pomorskih snaga i Komandi vazduhoplovnih snaga i njihovim podružnicama ili za individualne posjete u vezi sa aktivnostima koje se organizuju od strane gore-navedenih institucija i njihovih podružnica ali koje se ne sprovode u okviru područja bilo kojeg Sporazuma/Protokola/Memoranduma o saradnji itd. i za koje nije potpisana suprotna odredba za pokrivanje troškova prevoza od strane Republike Turske u relevantnom Sporazumu/Protokolu/Meomorandumu o saradnji itd.

ČLAN 3 NADLEŽNI ORGANI I KONTAKT TAČKE

Ovaj Protokol sprovodi Ministarstvo nacionalne odbrane Republike Turske u ime Vlade Republike Turske i Ministarstvo odbrane Crne Gore u ime Vlade Crne Gore. Kontakt tačke za ovaj Protokol su Kancelarija vojnog atašea/Ambasada Crne Gore u Ankari/Republika Turska i Kancelarija vojnog atašea/Ambasada Republike Turske u Tirani/Republika Albanija.

ČLAN 4 NAČELA SPROVOĐENJA

1. 3.500.000 TL (slovima: trimilionapetstohiljadaturskihlira) sredstava raspoređuje se na godine i u okviru nacionalnog zakonodavstva i godišnjih budžetskih izdvajanja Republike Turske.
2. Kancelarija vojnog atašea/Ambasade Republike Turske svake godine obavještava Crnu Goru o tome da li koji dio sredstava od 3.500.000 TL (slovima: trimilionapetstohiljadaturskihlira) izdvojiti i da li u kojim oblastima koristiti dodjeljeni dio.
3. Kancelarija turskog vojnog atašea Republike Turske u Crnoj Gori je ovlašćena da koristi finansijska sredstva koja Ministarstvo nacionalne odbrane Republike Turske uplaćuje i prenosi na bankovni račun Kancelarije turskog vojnog atašea Republike Turske u Crnoj Gori, u skladu sa instrukcijama načelnika Generalštaba Republike Turske.
4. Prijavljeni dio dodijeljenih sredstava se može koristiti 5 (pet) godina od dana obavještavanja Crne Gore od strane Kancelarije vojnog atašea/Ambasade Republike Turske . Pravo na korištenje dodijeljenih sredstava ističe ukoliko se ne iskoristi u ovom roku. Pravo na raspolaganje sredstvima sa istekom prava korištenja pripada Republici Turskoj.
5. Odredbe ovog Protokola ne utiču na obaveze strana koje proizilaze iz drugih međunarodnih sporazuma kojih su one potpisnice, i neće se koristiti protiv interesa, bezbjednosti i teritorijalnog integriteta drugih država.

ČLAN 5 ZAŠTITA TAJNIH PODATAKA

Strane neće otkriti sadržaj i implementaciju Protokola ili klasifikovane podatke koji budu razmjenjivani između strana potpisnica trećim stranama bez pisane saglasnosti druge strane. Ovo načelo povjerljivosti se primjenjuje i nakon prestanka Protokola.

ČLAN 6

RJEŠAVANJE SPOROVA

Svaki spor koji može nastati usljed primjene ili tumačenja ovog Protokola će se riješavati pregovorima diplomatskim kanalima bez uključivanja treće strane, arbitražnog tijela ili međunarodnog suda. Ukoliko se dogovor ne može postići kao rezultat pregovaranja putem diplomatskih kanala, ovaj Protokol može biti okončan u skladu sa procedurom definisanom u članu 9.

ČLAN 7

REVIZIJA I AMANDMAN

1. Svaka strana može predložiti izmjenu ili dopunu ovog Protokola. U ovom slučaju, strane će započeti raspravu najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od prijema pisanog obavještenja o tome.
2. Amandmani koje su strane usaglasile u pisanoj formi stupaju na snagu u skladu sa procedurama propisanim u članu 8.
3. Ukoliko rezultati nijesu postignuti u roku od 60 (šezdeset) dana od početka konsultacija, ovaj Protokol može biti okončan u skladu sa odredbama člana 9.
4. Strane će nastaviti ispunjavati svoje obaveze koje proizilaze iz ovog Protokola tokom trajanja pregovaračkog procesa.

ČLAN 8

RATIFIKACIJA I STUPANJE NA SNAGU

Ovaj Protokol stupa na snagu danom prijema posljednjeg pisanog obavještenja kojim strane obavještavaju jedna drugu, putem diplomatskih kanala, o završetku svojih internih zakonskih procedura potrebnih za stupanje na snagu ovog Protokola.

ČLAN 9

TRAJANJE I PRESTANAK

1. Ovaj Protokol ostaje na snazi 5 (pet) godina od dana stupanja na snagu.
2. Osim ukoliko jedna od strana u pisanoj formi putem diplomatskih kanala ne obavijesti drugu stranu o svojoj namjeri da okonča Protokol 60 (šezdeset) dana prije isteka datuma izvršenja, ovaj Protokol se po automatizmu produžava na period od jedne (1) godine.

3. U slučaju da se jedna strana ne pridržava ili zaključi da druga strana ne poštuje odredbe ovog Protokola, strane mogu da predlože konsultacije u pisanoj formi. Ove konsultacije započinju najkasnije u roku od 30 (trideset) dana od dana prijema pismenog obavještenja. Ukoliko rezultati nijesu postignuti u roku od 60 (šezdeset) dana, bilo koja strana raskida ovaj Protokol u roku od 60 (šezdeset) dana od dana prijema pisanog obavještenja.
4. U svakom slučaju, ukoliko se resursi dodijeljeni Vladi Crne Gore u skladu sa ovim Protokolom u potpunosti iskoriste, Protokol će se automatski završiti.
5. U slučaju da se ovaj Protokol iz bilo kog razloga okonča, dodijeljeni ali neiskorišteni resursi vraćaju se u kasu Republike Turske ne uzimajući u obzir datum obavještenja.
6. Raskid Protokola iz bilo kog razloga ne dovodi u pitanje odredbe člana 5 ovog Protokola.

ČLAN 10

TEKST I POTPIS

1. Ovaj Protokol je pripremljen u dva originalna primjerka na turskom, i engleskom jeziku, pri čemu je svaki tekst podjednako vjerodostajan. U slučaju bilo kakvog spora koji može proizaći usljed primjene ovog Protokola, engleski tekst ima prednost.
2. Ovaj Protokol, u znak svjedočenja, doljepotpisani, propisno ovlašćeni predstavnici obje strane su potpisali, u

U IME VLADE REPUBLIKE TURSKE

POTPIS:

IME:

FUNKCIJA:

U IME VLADE CRNE GORE

POTPIS: _____

mr Predrag Bošković

Ministar odbrane Crne Gore

THE IMPLEMENTATION PROTOCOL

REGARDING THE FINANCIAL ASSISTANCE

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY

AND

THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO

**THE IMPLEMENTATION PROTOCOL
REGARDING THE FINANCIAL ASSISTANCE
BETWEEN
THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TURKEY
AND
THE GOVERNMENT OF MONTENEGRO**

PREAMBLE

The Government of the Republic of Turkey and the Government of Montenegro (hereinafter shall be referred to as “Party” solely and “Parties” jointly) have agreed on the following issues so as to further strengthen the military cooperation and to contribute to development of Armed Forces of Montenegro within the scope of long standing friendship relations.

**ARTICLE-I
PURPOSE**

The purpose of this Protocol is to establish the implementation principles of the financial assistance in the amount of U.S Dollars equivalent to 3.500.000 TL (threemillionfivehundredthousandTurkishLiras) to be allocated by the Government of the Republic of Turkey to the Government of Montenegro, within the framework of national laws and annual budget appropriations of the Republic of Turkey extending to years.

**ARTICLE-II
SCOPE**

Financial Assistance to be provided by the Government of the Republic of Turkey involves the transportation, board and lodging expenses and training/course fees (except for the fees of those training/courses that are reported to be costly by the Turkish Armed Forces) of the personnel of the Armed Forces of Montenegro who will attend the training/courses given/coordinated by the training centers existing within the structure of the Turkish Armed Forces such as Partnership for Peace Training Centre, Centre of Excellence of Counter Terrorism and Multinational Maritime Security Center of Excellence as well as transportation expenses for the official visits to the Turkish Ministry of National Defense, Chief of General Staff, Land Forces Command, Naval Forces Command and Air Forces Command and to their subsidiaries or for the individual visits regarding the activities to be organized by the above-mentioned institutions and their subsidiaries but not carried out within the scope of any Agreement/Protocol/Memorandum of Understanding etc. and for which no contrary provision is laid down for covering of the transportation expenses by the Republic of Turkey in the relevant Agreement/Protocol/Memorandum of Understanding, etc.

**ARTICLE-III
COMPETENT AUTHORITIES AND POINTS OF CONTACT**

This Protocol shall be implemented by the Ministry of National Defense of the Republic of Turkey on behalf of the Government of the Republic of Turkey and by Ministry of Defence of Montenegro on behalf of the Government of Montenegro. The points of contact for this Protocol are the Office of the Military Attaché/Embassy of Montenegro in Ankara/the Republic of Turkey and the Office of the Military Attaché/Embassy of the Republic of Turkey in Tirana/Republic of Albania.

ARTICLE-IV

IMPLEMENTATION PRINCIPLES

1. 3.500.000 TL (threemillionfivehundredthousandTurkishLiras) resource is allocated extending to years and within the framework of national laws and annual budget appropriations of the Republic of Turkey.
2. It is notified each year by the Military Attaché Office/Embassy of the Republic of Turkey to Montenegro whether how much part of the 3.500.000 TL (threemillionfivehundredthousandTurkishLiras) resource shall be allocated and whether in which fields the allocated part shall be used.
3. The financial assistance to be made and transferred to the bank account of Turkish Military Attaché Office of the Republic of Turkey in Montenegro by the Ministry of National Defence of the Republic of Turkey is used in the power of Turkish Military Attaché Office of the Republic of Turkey at Montenegro in the framework of directives given by the Chief of General Staff of the Republic of Turkey.
4. The notified part of the allocated resource can be used for 5 (five) years after the date of notification to Montenegro by the Military Attaché Office/Embassy of the Republic of Turkey. Usage right of the allocated resource expires if not used within this period. Disposition right of the resource with expired usage right belongs to the Republic of Turkey.
5. The provisions of this Protocol shall not affect the commitments of Parties arising from other international agreements to which they are parties, and shall not be used against interests, security and territorial integrity of other states.

ARTICLE-V

SECURITY OF CLASSIFIED INFORMATION

The Parties shall not disclose the content and implementation of the Protocol or the classified information which shall be exchanged between the Parties to third parties without written consent of the other Party. This principle of confidentiality shall continue to apply even after termination of the Protocol.

ARTICLE-VI

SETTLEMENT OF DISPUTES

Any dispute that may arise due to implementation or interpretation of this Protocol, shall be settled through negotiations via diplomatic channels without being brought to any third Party, arbitration board or international court. If a resolution cannot be reached as a result of negotiations through diplomatic channels, this Protocol can be terminated according to the procedure defined in Article IX.

ARTICLE -VII

REVISION AND AMENDMENT

1. Each Party may propose revision or amendment of this Protocol. In this case, the Parties will start discussions within 30 (thirty) days at the latest of receipt of written notification thereof.
2. Amendments agreed upon by the Parties in writing shall enter into force in accordance with the procedure prescribed in Article VIII.
3. If no results are obtained within 60 (sixty) days after consultations begin, this Protocol can be terminated in accordance with the provisions in Article IX.
4. The Parties shall continue to fulfill their obligations arising from this Protocol during the negotiation process.

ARTICLE -VIII
RATIFICATION AND ENTRY INTO FORCE

This Protocol shall enter into force on the date of receipt of the last written notification by which the Parties notify each other, through diplomatic channels, of the completion of their internal legal procedures required for the entry into force of the Protocol.

ARTICLE -IX
DURATION AND TERMINATION

1. This Protocol shall remain in force for a period of 5 (five) years as from the date of entry into force.
2. Unless one of the Parties notify as written their intention to terminate the Protocol to the other Party through diplomatic channels 60 (sixty) days before the end of the enforcement date, this Protocol shall be extended automatically for one-year (1) periods.
3. In the event that one of the Parties does not comply or concludes that the other Party is not complying with the provisions of this Protocol, the Parties shall be able to propose a consultation in written form. These consultations shall be started within 30 (thirty) days at the latest after the written notification has been received. If no result is reached within following 60 (sixty) days, either Party shall terminate this Protocol within 60 (sixty) days from the date of receiving the written notification.
4. In any case, if the resource allocated to the Government of Montenegro pursuant to this Protocol is used completely, the Protocol shall end automatically.
5. In case this Protocol ends for any reason, the allocated but not used resource shall be returned to the treasury of the Republic of Turkey without considering the notification date.
6. Termination of Protocol for any reason shall not prejudice the provisions of Article V of this Protocol.

ARTICLE -X
TEXT AND SIGNATURES

1. This Protocol is prepared in two original copies in Turkish, and English languages, each text being equally authentic. In case of any dispute that may arise due to implementation of this Protocol, the English text shall prevail.
2. This Protocol, in witness whereof, the undersigned, being duly authorized representatives of both Parties was signed on, in

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF
THE REPUBLIC OF TURKEY**

**ON BEHALF OF THE GOVERNMENT OF
MONTENEGRO**

SIGNATURE:

SIGNATURE: _____

NAME

Mr Predrag Bošković MSc

TITLE

Minister of Defense of Montenegro